

2

SETKÁNÍ DIVADEL

25.03.2023

Potlesk, tady se vaří a divadlu se daří

Aleš Linduška

Hraje se. Tvoří se. Veselo je... Většinou. Divadla jedou, jedno za druhým, to je přetlak invence, to je snahy a trápení, ale poctivého divadla vaření. Nevaří se z vody, každý má svůj zaručený recept, improvizace to jistí, někdo se raději víc ksichtí, někde zase slovo vyniká nad formou. Krásně nám to mícháte. To menu, panečku, divadelní otesánek dnes nepůjde spát, přecpe se až k prasknutí. Řekněte mi, kam na ty nápady chodíte, že vám to tak jde, že se ostych publika a odměřenost poroty znovu boří. Hlavu si lámou nad tím vysokým uměním, co se nebojí sklonit k divákovi. Opravdoví kumštýři jste, žádní amatéři, kdepak, mistři malých forem, bez bázně a norem. Koukám jako blázen, co z vás všechno vypadne, nápady tu jsou a někdy náramné, no a co, že nám brada vždycky nepadne. Potlesk, a jedeme dál.

Porota už radí se, komu letos mandle zvednou, koho letos Thálie bude líbat na čelo. Není to tu žádný propadák, kdo trochu kulhal, text mu nešel, nelhal, šel do toho s hlavou vztyčenou. Žádné slzy, přátelé, odvahu nám dáváte plnými hrstmi hereckého nadšení i režijního bloudění, v tom je kouzlo malých forem, to nám kamenné kukátko nikdy nenamíchá. Ta stavovská hrdost neherců, které nese přesvědčení a radost z veselosti v sále. Že bylo někdy ticho, že někdy usnul divák v šeru, to byl snílek, neberte to tak, inspirovali jste ho, tak je

to, a když ne, spláchlo se to gulášem a pivem. Líbíte se mi, porota si nakonec to svoje chutné menu vybere a na každého něco zbude, někdy kus dobré fláky, jindy dobrý pišingr s černým kafem do foroty. Prostě podívána pro divadelní gurmány a gurmety si zbytek dojí později, hlad ho dožene.

Ne, nemáme toho dost. Hrát se dá jen tak, pro radost. Dá se šplhat k výšinám, hvězdy sbírat po hrstech jak petrklíče na voňavé louce. Dá se jít hluboko, do černých temnot těch nejtajnějších zákoutí. Letět můžeme za světlem jako ptáci, co vždy po zimě vrátí se k nám domů. Najdou cestu. Cestu nacházíte, divadelní bloudové, tuláci nevšednosti, blázni k pohledání, skřítky jevištní pýchy, bohové nevázanosti, snílci bez zábran, siláci okamžiku, zachránci srdcí zbloudilých. Jeviště je vám malé, hra nám sedí v klíně, slova tlačí v týle, zrak až přechází, když chvíli něco neschází. Ten prostor jste tu vyplnili dokonale a umění to není malé. Kdo si plete malé formy s prázdnými pojmy, ten se znovu spletl, šmíru hrají politici, tady se tvoří dějiny, ze kterých nás nebolí hlava, tady se píše historie, co neumí nudit. Školometi a škarohlídi tu s námi nejsou, odnesl je prázdný chtíč a vyhnal satiry bič. Tady se šklebí jen ten, kdo má křivou hubu. Bez pardonu. Překonali jste se a já jsem plný dojmů, zase se tu dojmu. Potlesk, tady se vaří, chutná nám a divadlu se daří. Díky vám.

Den první, první set...

(krátce)

Asaw a Vidan

Divadelní soubor ZDIVIDLA – Gudrun Ensslinová nebude mít pomník...
Sympatická drsňačka z Ostravy: Rodiče. Kapitalisti. Teroristi.

MY? – Vteřina štěstí
Krásní rožnovští romantici: Umělec musí trpět.

MY?
Vteřina štěstí

Den první, první set...

(dlouze)

Karolína Vlčková

Opět po roce tu vstupujeme do báječného světa kreativity, světa odpoutaného od reality nebo realitu přísně reflektující, světa za hranicemi možností. Do potměného sálu vchází diváci, které velmi familiárně vítají naši moderátoři Zdravec a Franta, ostatně oba již léta patří ke zdejší ochotnické komunitě, tudíž vše je jak má být. A začínáme...

Program startuje Divadelní soubor ZDIVIDLA hrou Gudrun Ensslinová nebude mít pomník, což je silné téma, monodrama o poslední zpovědi vězeňkyně v podání Elišky Čimburové, křehké blondýnky, která v roli mluví jako dlaždič. Mluví a chodí dokola po jevišti nebo sedí na zemi. Ve stoje mluví nahlas, spěšně a sprostě, vsedě spíše sama pro sebe, což se opakuje celé představení. Vlastně je to celé velmi minimalistické, žádná scénografie. Spíše jen recitace. Vězeňkyně vzpomíná na rodinu, na otce faráře. Hovoří o svém dítěti, není však jasné, co se s ním stalo. Evidentně o něj přišla, ale není řečeno, jestli žije, nebo ne. Nicméně, není zde vyjádřena ona bolest ze ztráty dítěte, ten žravý pocit ztráty poloviny vlastní duše. Není zde žádná symbolika vyjádřená pohyby, slova nedoprovázejí gesta... Dobře se to poslouchá..., ale nemá divadlo vytvořit obraz?

Vězeňkyně hovoří o tom, že je feministka, teroristka, ale je příliš klidná, nepředává nám ty emoce, tu hnací sílu fanatiků. Hlásá jakési pravdy, ale ničím nás nepřesvědčuje, že jim věří. I kdyby ztratila zájem a vychladly její city k vlastnímu dítěti, tak přece musí něco cítit k věci, za kterou se nechala zavřít a které věří i za mřížemi.

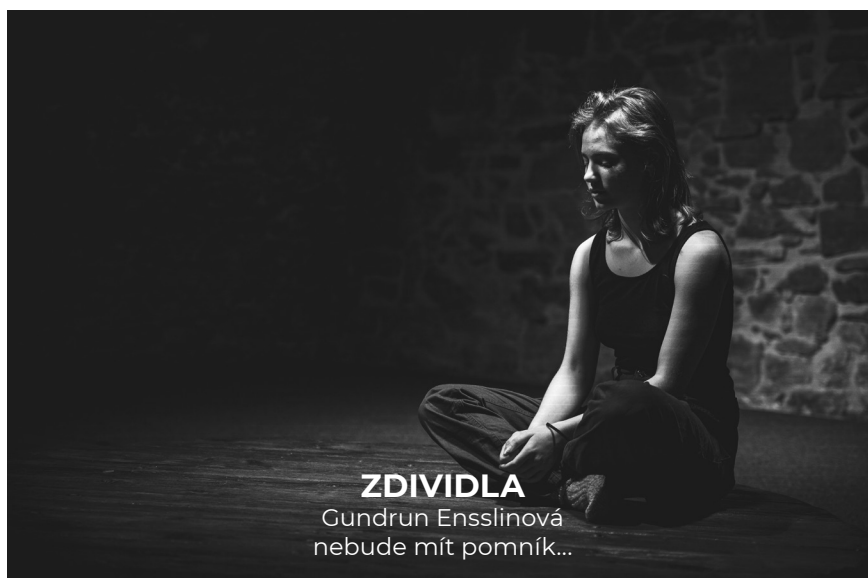
Devízou je v tomto představení především text, který v závěru uvede diváka v pochybnost, zdali je Gudrun opravdu ve vězení, nebo je jen vězeňkyní svých představ. Nakonec není zřejmé ani to, zda má být popravena, nebo se chce zabít sama. Škoda, že herecký výkon poněkud pokulhával za silou textu.

Soubor MY? z Rožnova pod Radhoštěm přinesl Vteřinu štěstí, pochmurný příběh o zbytečné smrti, ze života neúspěšného malíře. Celý prostor voněl terpentýnem, hledištěm procházela dívka. Zpívala. Usedla a začala vyprávět. Jemné světlo vybízelo k zapojení fantazie. Do hladících tónů cimbálu vcházely černé postavy, které tvořily situaci, ilustrovaly prostředí, a pak se objevil malíř. Postava na první pohled zmožená, utýraná, smutná. Byl to herecký výkon, nebo jeho absence? Může být tiché huhňání charakteristikou postavy?

Sofistikovaný začátek během několika vteřin okouznil, ale v po-

lovině už představení ztrácelo dech. Umělecká galerie se nás snažila utahat. Co to bylo? Výpadek hercovy paměti, nebo špatně napsaný scénář? Samé otazníky – proč nám to vyprávějí? Kam odešel smysl sdělení? Kam se vytratila prvotní energie?

Velkým plus byla režie pohybu na jevišti, kde vznikaly symbolické kompozice. Herci v černém se průběžně měnili z postav na kulisy a zase zpátky. Byli pozadí i hlavními hrdiny zároveň. Vytvářeli ulice, sousoší, galerii, zhmotňovali malířovy myšlenky, mumraj velkoměsta, řvoucí konzumní reklamy. Z ospalé nálady druhé poloviny představení se naštěstí malíř vrátil do svého pokojíku. Intimní atmosféra předznamenává naplnění malířova tragického osudu a konec hry. Zasmušilý příběh nemohl skončit jinak než smrtí s filozofickým přesahem v té poslední vteřince štěstí. Protože vteřina štěstí je okamžikem i věčností...

ZDIVIDLA

Gudrun Ensslinová
nebude mít pomník...

Z odposlechu na prvním rozborovém semináři

Aleš Linduška

Porota předem deklaruje, že se nejedná o klasický rozborový seminář, ale spíše o dílnu. Dílna s lidskou tváří, ve které přece jen, kromě inspirativních postřehů a pochval, zaznívá i trochu konstruktivní kritiky. Porota se do svých hodnocení snaží vtáhnout také aktéry her, případně diváky, úspěšná je jen napůl. Snaží se taky svým hodnocením pobavit účastníky, proč ne?!

Divadelní soubor ZDIVIDLA – Gudrun Ensslinová nebude mít pomník

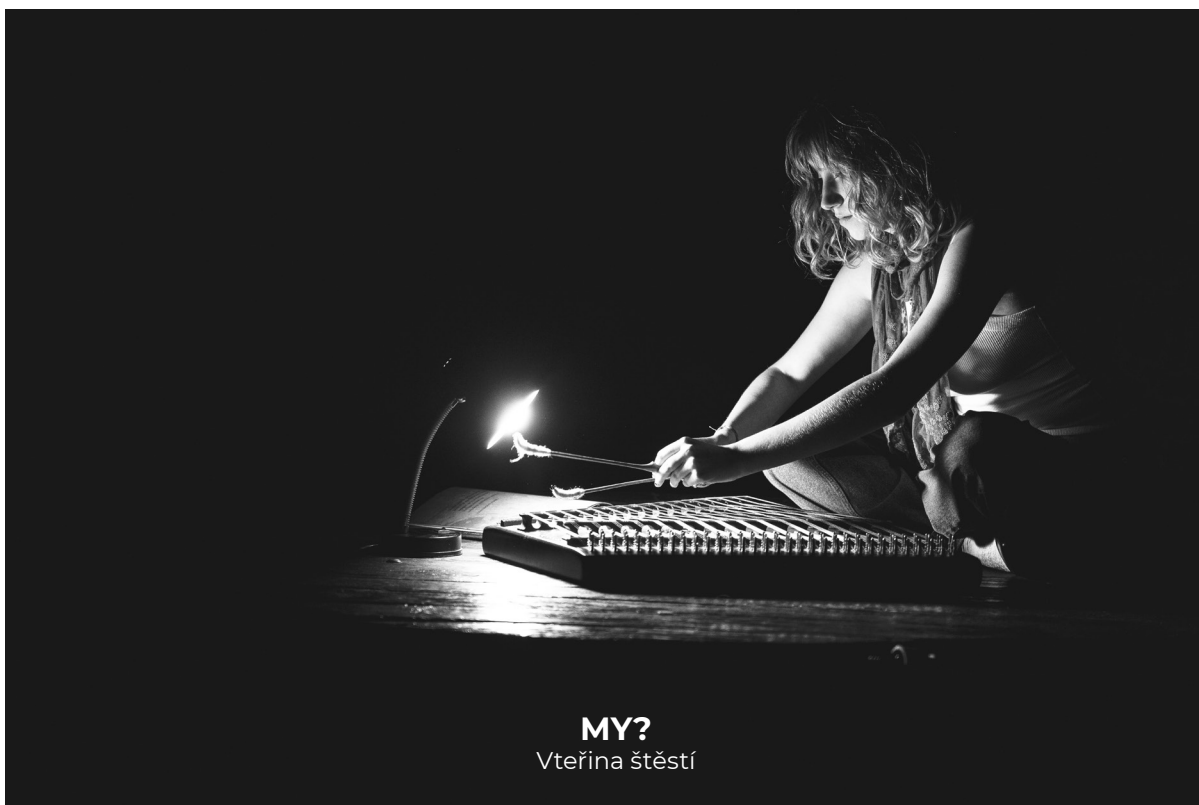
Porotci se shodují na kladném hodnocení výkonu herečky, mladá dívka si vybrala těžké a existenciální téma. Proč je schopna postava hry omlu-

vit si proměnu v teroristku, i když měla sloužit jako dcera faráře bohu? Výkon protagonistky nabízí mnohé odpovědi s poměrně jistým uchopením textu, dílna hodnotí kladně především civilní herectví a absenci hysterie. Rezervy hledají všichni čtyři představitelé smírné kritiky v hloubce a propracovanosti postavy. Zazní otázka, proč si herečka hru vybrala? Je to nosné téma mladé generace? Odpověď je jednoznačná: Zamyslet se nad tím, jak svět produkuje extremisty. Zdařilé a náročné provedení, nejvíce chválí Syčák Váša.

MY? – Vteřina štěstí

Mladé herecké obsazení a romantické zobrazení umělce v osudovém a tragickém stře-

tu s průměrností společnosti. Umělec nepochopen umírá pro vyvzdorovaný okamžik štěstí? Není to klíšé? Otázka poroty je zodpovězena protagonisty příběhu: Zaujala nás upřímnost a tragika umělcova osudu, sami často cítíme, že nemáme prostor na osobní štěstí, nemáme možnost se realizovat pod tlakem zajištění vlastní existence. Porota tomu věří, ale namítá, že z pohledu starších a zkušenějších jde o klíšé a doporučuje mladým hercům, aby se touto bolestnou a tragickou cestou v životě nevydávali. Hoření svíček na jevišti ani stínohra se nedoporučuje. Na premiéru slušný výkon. Porotkyně Jitka nabádá mladé umělce k méně černobílému vidění světa.

MY?
Vteřina štěstí

Den první, druhý set...

(krátce)

Asaw a Vidan

Červiven – Kéž by

Krnovské zjevení: Drama 3 in 1

Tom a Jeff – Lež

Tom a Jeff? Chacha. Ideální volnočasová aktivita

Byly doby, byly...

Karel Prokeš

Všetchna divadla na zdejší přehlídce odehrála svá představení, autoři, režiséři, herci, diváci a lektoři sešli se v sále a nastalo rozborové peklo, které se vleklo tři hodiny. Nikdo z diváků už si nepamatoval, co vlastně viděl, herci pod lavinou jiných dojmů zapomněli, jak ten svůj kus sehráli, lektoři listovali ve svých poznámkách, hledali ten správný papír, aby ochotníkům adresně vyčetli všechny přešlapy a příslušníci bité generace amatérských nadšenců se proti přesile autorit marně snažili bránit své pojetí divadelního projevu.

Když tomu festivalu výmluvnosti lektorů udával tempo a rytmus legendární pedagog Saša Pernica (12. 11. 1947 – 1. 4. 2007), drželo se to věcnosti a byla to zábava, ale po té, co nás i své studenty a milované divadlo v pouhých devětapadesáti opustil, býval to boj, po němž v přehlídce nezůstal kámen na kameni.

Naštěstí, všechno je jinak. Rozborové semináře, zařazené do programu po vystoupení dvou souborů, ve chvíli, kdy všichni mají všechno v živé paměti, to je jiná káva. Takže v prvním setu prvního dne je vše sečteno a potrženo, začíná druhý set, který sledují Karolína, Asaw a Vidan...

Den první, druhý set...

(dlouze)

Karolína Vlčková

Divadelní soubor Červiven předvedl obdivuhodné drama Kéz by o křivdách a chybách v lidské komunikaci. Devět excelujících herců v hořkosladké komedii ukázalo, jak nás rodiče ovlivňují. Přílišná kontrola a nároky, přenesená nenávisť, přehnaná péče o adoptivního potomka překrývající nezájem o potomka vlastního... Propracovaný příběh, jednoduchá scéna a minimalistické herectví evidentně stačí pro vytvoření hlubokého zážitku.

Centrem inscenace byla kapela složená ze čtyř pubertáků, která sloužila jako bezpečný azyl a zároveň jako ukazatel plynutí času. Celý příběh byl protkán krátkými vzpomínkami na dětství jednotlivých postav, osvětlující vývoj jejich vztahů. Sára je adoptovaná a neví, jak se s tím smířit. Závídí sestře, že je vlastní, proto je na ni zlá. Nesnáší, že jsou na ni rodiče i sestra přespříliš hodní, že ji rozmazlují. Lucie má matku

s obrovskými nároky. Aby jí vyhověla a stíhala vše, co matka chce, pomáhá si povzbuzujícími prášky. Nedokáže matce říct ne. Šimonovi se nedostává mateřské lásky, snaží se zavděčit, ale nepomáhá to.

Přes množství postav a komplikované vztahy hra nádherně gradovala. Lucie se postavila své matce, Šimonova matka slíbila účast na koncertě kapely, Sára se smířila s faktem, že je adoptovaná. Koncert, který mimo jiné odhalil, proč Šimona jeho matka nemá ráda, měl být vrcholem představení. Ale nebyl. Následovala zbytečná epizoda, která vše ještě jednou vysvětlila.

Od souboru Tom a Jeff diváci očekávají obrovskou legraci a nebyli zklamáni ani letos. Představení Lež mělo podobu dvou souběžných monologů. Oba protagonisté se střídali v promluvách na téma přeprava z bodu A do bodu B. Jeden se

zastával jízdy autobusem, druhý autem. Oba, sršíce vtípem, představovali svůj způsob přepravy. Jízda autem je zážitek s vůní stromečku. Jízda autobusem je jako noc s Annou della Kroft, kurtizánou v pruské válce. Parkování udělá z každého města Las Vegas. Autobusová zastávka je větší vynález než oheň.

K prvnímu kontaktu mezi nimi došlo až v závěru představení, kdy hovor přešel k tématu čekání. Zatímco doposud zastávali opačná stanoviska, nyní se jejich názor nelišil. Čekání je zlo, protože nutí k přemýšlení. Čekání na miminko je vůbec to nejhorší čekání. Češi jsou národ ufňukánků. Češi mají ček-á-ní už v názvu. Nikdy na nic nečekejte, nikdy nepřemýšlejte. Představení gradoje, tempo promluv se zrychluje, napětí roste až do poslední věty: Přemýšlení není pro vás!

Z odposlechu na druhém rozborovém semináři

Aleš Linduška

Seminář začíná jako kreativní seance a končí debatou o pokutách pro nevinné řidiče nenávidějící MHD zdarma. Divák šije do poroty, že kritizuje mládí a je mírná k matadorům. Rozvíjí se debata, porota ustojí hlavní roli, kterou jim na chvíli berou najatí herci v publiku.

Červiven – Kéž by

Chvála na originální a dobře vystavěnou hru s mnoha motivy a propracovanými postavami, porota oceňuje detaily i nosná témata. Představivost kritiků je i přes avizovanou kreativitu poroty krátká na igelitový závěs, sprcha je časovou smyčkou. Porota si oddychne. Otázka na herce z publika, jestli nejsou retro, když řeší nezájem matky o koncert syna. Odpověď mladých Krnováků: Kéž by, hrajeme o nás, matky jsou i dnes důležité téma. Tak fajn. Divák oponu-

je, proč nehrají víc sami sebe, chybí autenticita. Porotce se zastává herců: To se u nás na fakultě učí i dva roky, než se to chytne. Publikum nic nenamítá. Děkujeme za kladná hodnocení, zní z úst principálky. Váša znovu chválí. Všichni z poroty se shodují na dlouhém úvodu a tupých nůžkách stříhače, jinak to všechny bavilo. Šlo se do hloubky a elektrická kytara měla sólo. Všechno hraje a zpívá (všichni). Zasloužený potlesk nejen od poroty.

Tom & Jeff – Lež

Improizační duel inspekční komise (porota) nehaní, ani nechválí. Z mistrovství světa v impro si podle šéfa Váši kluci stříhli okresní přebor, nikoho to neurazilo. Porotkyně zmiňuje únosný počet vtíravých vtípků a sílu karikaturních postav. Souborně zaznívá kritika ta-

háků na pódiu. Je to ještě improvizace, nebo už stand up? Otázka na protagonisty provokuje aktéry k sebekritice, duel řidič versus autobusák vyzněl pro řidiče. Autobusák je kritický ke své přípravě, došla šťáva. Porota se mile přiznává, že selhání nepostřehla, přičemž se debata od roušek vrhne k anekdotám o místním MHD, jakoby někdo odhalil předvolební trumf místního starosty přezdívaného Radar. Všichni se tváří, že se na této improvizaci nedomluvili. Porota, herci i diváci se baví na účet místních radních, starosta není přítomen. Jasná kampaň proti radarům ve městě! Prospěšnost MHD zdarma je jako motiv trestuhodně nedotažena. Váša boduje historkou z místní nádražky. Je to Lež. Tom A Jeff.

Červiven
Kéž by...

Z ochotníka zasloužilým umělcem

sto let Lubomíra Lipského

Karolína Vlčková

Rozhlédli jste se okolo? Ano? Pořádně? Znáte toho, kdo stojí vedle vás? Seznamte se, rychle! Možná jste se právě seznámili s budoucí hvězdou. Možná člověk vedle vás, nebo vy sami, pokud o tom zatím jen sníte, jednou budete stát před svým publikem, před kamerou... Nevěříte? Libuše Šafránková, Ladislav Trojan, Radoslav Brzobohatý, Lubomír Lipský a celá řada dalších svým snům věřili a vyplatilo se to, jim i nám. Lubomíra Lipského (nar. 19. dubna 1923 v Pelhřimově) přivedla k divadlu rodinná tradice. Jeho tatínek byl sice povoláním cukrář, ale vášnivě se věnoval ochotničení. V ochotnickém souboru se tak kromě nejstaršího syna Lubomíra ocitli také další dva synové (jeden z nich, Oldřich, se stal známým režisérem) i jeho manželka. Lubomír bavil diváky již v protektorátní době, tehdy sice nelegálně, ale co mu zbývalo? Koncem války s kamarády tajně vytvořil kabaretní pásmo *Rozbitá trilogie*. S ním po osvobození hostovali v Praze, kde si jich všiml režisér Jan Škoda a nabídl mla-

dým nadšencům založení divadla v hlavním městě. Pětice pelhřimovských mladíků tedy v létě 1945 v Umělecké besedě na Malé Straně založila Divadlo satiry. Od 1. srpna toho roku se tak z Lubomíra Lipského stal herecký profesionál. Ale ještě před svým vstupem na profesionální scénu stihl založit hned dva ochotnické soubory. Lubomír Lipský v Divadle satiry vydržel do roku 1949. Poúnoroví budovatelé „spravedlivé společnosti“ o satiru nestáli a divadlo zlikvidovali. Po odchodu z Divadla satiry Lipský nakrátko přijal angažmá v Realistickém divadle. V roce 1950 přešel do nově založených Městských divadel pražských a jejich členem zůstal až do roku 1990. Od roku 1996 vystupoval v divadle ABC, hostoval i v divadle Na Jezerce. Je živoucí legendou českého divadelnictví, hrál desítky hlavních rolí ve výborných představeních. „Výslovně to neříkal... ale několikrát se zmiňoval, že zahálka může mladého člověka úplně zničit.“ Saturnin o dědečkovi Lubomír Lipský, dědeček z filmu o Saturninovi, oprav-

du nezhálel. Zkraje šedesátých let v populárním seriálu Československé televize *Tři chlapi v chalupě* ztvárnil bodrého dědu Potůčka. A nejenže stihl v dalších filmech vycvičit šest medvědů a opici nebo vyrobit ze švestek nápoj pro císaře, ale získal také třikrát cenu Thálie, cenu Františka Filipovského, cenu Zasloužilého umělce, Medaili za zásluhy a byl uveden do Dvorany slávy. Při tom všem se trochu pozapomnělo na jeho hudební talent. Už na základní škole se naučil na klavír, jako gymnazista přibral saxofon a začal hrát v jazzovém orchestru. Později své hudební dovednosti rozšířil o hru na pozoun. V letošním roce by panu „patláma, patláma“ bylo sto let. Bohužel však nyní už baví své kolegy a publikum jen v nebeském souboru, kam odešel ve dvaadvadesáti letech 8. října 2015.

Nebojte se tedy jít za svými sny. Možná je právě někdo z vás budoucností české komedie.

t j a j e n n a k

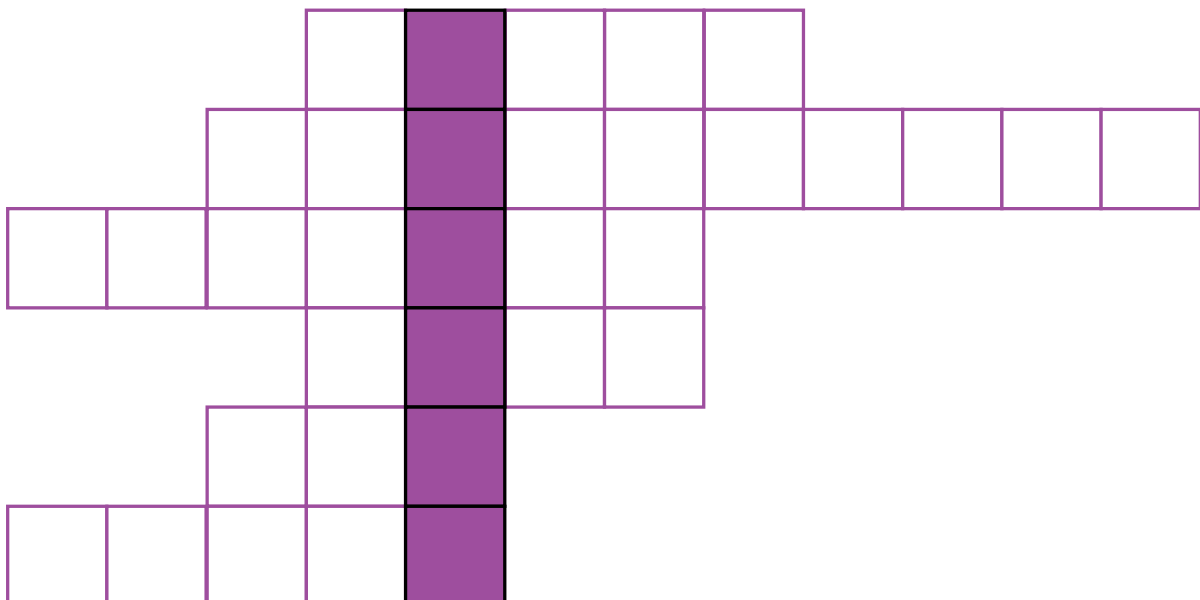
Pro oponkáře luštitele...

Letos jsme si pro vás připravili křížovku s tajenkou, kterou můžete luštit v chvilkách oddechu mezi představeními, či před spaním, zkrátka kdy chcete...

K vyluštění nějakého valašského tajemství, které se skrývá vždy v označeném sloupečku svisle, budete potřebovat divadelních znalostí. S chutí do toho!

Tajenka: *Město, ke kterému bývá Meziříčí kulturně přirovnáváno, ač je od něj vzdáleno přes třináct set kilometrů vzdušnou čarou a pěší pouť by trvala čtyřicet dní bez pauzy na odpočinek... I přesto se pořadatel-skému městu festivalu přezdívá Valašské*

1. Zvíře, jež dalo jméno hře Antona Pavloviče Čechova, a dokonce, sice mrtvé, v této hře i hraje.
2. Důkladná jevištní výslovnost potřebná nejen pro slyšící, ale i neslyšící diváky, kterým by se bez ní hůře odezíralo.
3. Zápletkou řady her je i nevěra – muž, kterému žena zahýbá, se označuje jako
4. Postava ze hry Kočka na kolejích Josefa Topola.
5. Jestliže Čech řekne pán Honza, pak Španěl řekne Juan.
6. V M-klubu se na rozdíl od velkého sálu hraje bez

Náhledem s nadhledem k dějinám českého ochotnictva

Erik Zabrucký

*V hospodě u piva
každý rád si zazpívá
zapomenem na starosti
pivo pijem jen z radosti.*

Touto písní zakončuje jedno ze svých představení valašskomeziříčské amatérské divadlo Schod, které letos oslaví padesát let svého působení. Cesty ochotníků nejen ze Schodu jsou stejně jako cesty Páně nevyzpytatelné, a přesto se u nich můžete na jednu věc spolehnout – že se z výkonu svých profesí s předepsanou osmihodinovou pracovní dobou vrátí k pivu, kde vymýšlejí, co by zase publiku předvedli. Není se čemu divit, ochotničina je zkrátka vášeň, již Češi propadávají tak říkajíc odjakživa.

Už v počátcích Národního obrození, kdy byla spisovná čeština ještě na houbách, řekl bych v hodně hlubokém lese, se na českém venkově hodily fošny na čerstvě vypitý sud a střizlivější nadšenci tak mohli bavit zbylé osazenstvo hospody. Možná kvůli oněm sudům neměl vesnické buditele v lásce Josef Kajetán Tyl, neboť by se jeho výrok k nim dal parafrázovat slovy Sudy vypítí vám dalo více práce než celá hra. Ne každý měl holt štěstí hrát v pražském kolektivu abstinujících intelektuálů a ne každý měl svého Josefa II., který by zrušil klášter, aby se tam pak o půl století později mohl nastěhovat Tyl a jeho ochotnické divadlo...

K vesnickým ochotníkům pocho-pitelně Tylův kárný hlas z Prahy nedolehl a pokračovali ve své činnosti tak, jak sami uznávali za vhodné. Ve východních Čechách bylo těchhle talentovaných diletantů tolik, že se z ochotnického divadla stalo divadlo sousedské. Co taky dělat za dlouhých zimních večerů – soused jde hrát, druhý též, tak co bych já, Maruško, nešel!

Hrálo se kdeco, od pašjíj na Velikonoce, přes hry autorské až po hry z cizího pera (Čelakovský, Klicpera i ten čerchmant Tyl). Dalším impulsem k posílení amatérské základny se stala sbírka na postavení Národního divadla. Po jeho požáru se představeními dokonce vybíralo na znovuvybudování „zlaté kapličky“. Po myslivcích a hasičích se tak na vesnicích ochotníci stávají dalším nezbytným spolkem pro organizaci bálů a zábav. Po požáru Národního divadla si navíc jinak zapálení diletanty uvědomují nutnost dobrých vztahů s hasiči.

Ochotnické soubory vznikaly i za první světové války, zakládali je i vojáci na frontě či emigranti v zahraničí. Stejně soubory pak o pár let později oslavovaly doma vznik nového státu. Došlo k založení Ústřední matice divadelních ochotníků československých, jejímž prostřednictvím se vybudovala síť aktivních organizátorů ochotnického divadelního života. Jak to ale v historii bývá, život jde i běží pod taktovkou doby – čas oponou trhnul, z Československa se stal Protektorát Čechy a Morava, nacisté nemilosrdně stíhají všechny národní projevy Čechoslováků nevyjímaje snahy amatérských herců např. ze Sokola či jinak okupantům nevyhovujících souborů.

Ani doba následující po roce 1945 (potažmo 1948) svobodně prezentovaným postojům nepřála. Bylo to tak trochu z bláta do louží. I když, pravda, bdělá komunistická cenzura se postupem času zaměřila spíš na velké divadelní domy. Pod tíhou „budovatelských“ padesátých a normalizačních sedmdesátých let tak vystupuje kreativní odlehče-

nost šedesátých a zřetelně protirežimní podtext tvorby divadel malých forem let osmdesátých. Velký význam pro amatérské divadlo po srpnu 1968 měl rovněž fakt, že někteří profesionální divadelníci se octli v hledáčku bdělých strážců ideologické čistoty: museli svou profesionální kariéru přinejmenším přerušit, pokud ne rovnou ukončit, nebo ji přenést na amatérskou scénu. A protože to tak někteří z nich učinili, výrazně tím pozvedli úroveň tvorby ochotnických divadelních souborů.

Po tomto „průletu“ krkolomnými zákrutami naší historie je myslím zřejmé, že ochotníci se stali nezanedbatelnou součástí našich divadelních dějin. Důkazem jejich významu, a to lze označit skutečně za pouze český fenomén, je enormní počet amatérských divadel na přehlídkách (kromě MJF jsou to FEMAD Poděbrady, Jiráskův Hronov, Šrámkův Písek, Piknik Volyně, Děčínská Brána a další) s dlouholetými tradicemi. Zde je na místě vzpomenout, že například první ročník Jiráskova Hronova se uskutečnil již roku 1931 a divadelníci se tam rok co rok sjíždí dodnes.

I vy v tuto chvíli svou účastí na přehlídce ve Valmezu navazujete další kapitolou dlouhého příběhu zdejší přehlídky divadel malých forem. Proto bych navrhoval následující: na festival pro sichr pozvěte alespoň dobrovolné hasiče, před představením se z věrnosti k tradici sejďte v hospodě, vypijte sud – nebožtík Tyl už do toho kecat nemůže, to zaručuji – nějak to odehrajte a pak se střizlivě zamyslete nad následující divadelní sezónou vašeho ansámblu. Zlomte vaz!

*Zpravodaj Oponka, festivalu
Setkání divadel – Malé jevištní formy 2023
vydává Kulturní zařízení města Valašského Meziříčí, p. o.*

Redakce

*Karel Prokeš – šéfredaktor, Ondřej Smolka – sazba, grafika,
Aleš Linduška, Erik Zabručky, Karolína Vlčková,
Lucie Redlová – korektury*

Fotograf

Zdeněk Smolka

*Festival Setkání divadel – Malé jevištní formy 2023 pořádá
Kulturní zařízení města Valašského Meziříčí, p. o. ve spolupráci
s NIPOS Artama Praha za finanční podpory Ministerstva kultury ČR
a města Valašské Meziříčí. Sponzorem festivalu je firma CS CABOT.*

**MINISTERSTVO
KULTURY**

